

STORTINGET

Representantforslag 163 S

(2022–2023)

fra stortingsrepresentantene Bengt Rune Strifeldt, Sivert Bjørnstad, Terje Halleland og Marius Arion Nilsen

Dokument 8:163 S (2022–2023)

Representantforslag fra stortingsrepresentantene Bengt Rune Strifeldt, Sivert Bjørnstad, Terje Halleland og Marius Arion Nilsen om å samkjøre nytt miljøregelverk for Svalbard med den varslede Svalbardmeldingen

Til Stortinget

Bakgrunn

Det vises til Miljødirektoratets tilråding til endringer i svalbardmiljøloven og forskrifter til loven av 16. januar 2023. Forslag til endringer i svalbardmiljøloven hadde høringsfrist 1. mai 2022, og det kom inn totalt 99 høringsinnspill.

Forslaget har skapt reaksjoner både fra reiselivsnæringen og lokalbefolkningen i Longyearbyen. Parallelt sendte Justis- og beredskapsdepartementet og Nærings- og fiskeridepartementet ut forslaget om en ny feltsikkerhetsforskrift, hvor blant annet krav om guidesertifisering og innskrenkninger i fastboendes rett til ferdsel har skapt reaksjoner.

Større endringer som foreslås i miljøregelverket, er blant annet forbud mot å gå i land i alle angjeldende vernede områder for turistvirksomheter, med noen unntak, og forbud mot motorferdsel på sjøis etter 1. mars på Billefjorden, Tempelfjorden og Van Keulen-fjorden for både tilreisende og fastboende. I tillegg tilrår Miljødirektoratet endringer i svalbardmiljøloven § 30 a slik at det blir forbudt å oppsøke isbjørn, samt et krav om å holde en avstand på minst 500 meter fra isbjørn. Isbjørnen er allerede svært godt beskyttet gjennom ek-

sisterende lovverk, og en innstramming synes ikke å være miljøfaglig begrunnet, samtidig som forslaget sannsynligvis blir vanskelig å etterleve og kontrollere.

Bakgrunnen for direktoratets tilråding er målsettingene for miljøvern fra både St.meld. nr. 9 (1999–2000) og Meld. St. 32 (2015–2016) (Svalbardmeldingen). Videre opplyses det om sterkt økende turisme på Svalbard, og økt press på Svalbards natur gjennom økt ferdsel kommer i tillegg til belastningen fra klimaendringene. Hovedtrekkene i miljøregelverket har vært uforandret siden 2002, og Miljødirektoratet mener at det er behov for å tilpasse lovverket til endrede forhold.

Det kommer imidlertid frem at svært mange reiselivsbedrifter og næringsorganisasjoner mener at Miljødirektoratets forslag har alvorlige mangler. Disse mener at utredningsinstruksen ikke er fulgt, at det ikke er gjort tilstrekkelige konsekvensanalyser, og at tallgrunnlaget er feil. Det hevdes også at reiselivsnæringene ikke har blitt involvert. Samtlige næringsaktører fremsetter sterk kritikk mot forslagene og mener at om endringene innføres, vil det skape store vanskeligheter for videre drift av reiselivsnæringen på Svalbard. Det fremheves at det er særlig ekspedisjonscruisene som vil rammes, mens de store konvensjonelle cruise fartøylene ikke rammes i samme grad. Noen høringsinstanser mener også at forslagene vil føre til betydelig reduksjon i bolysten i Longyearbyen, og andre sågar at de nye reglene vil medføre økt miljøbelastning.

Det er svært uheldig hvis det innføres et regelverk for Svalbard som store deler av næringslivet og tilknyttet virksomhet er misfornøyde med, og som vil virke motstridende med norsk målsetting for norsk bosetting og næringsvirksomhet. Det viktige, særlig på Svalbard, er at man tilstreber å ha rammer som ivaretar interesse- ne til de ulike norske aktørene. Det vises til at et av må-

lene for norsk svalbardpolitikk er «opprettholdelse av norske samfunn på øygruppen», og at Svalbardmeldingen fra 2016 sier:

«Reiselivet er viktig for sysselsettingen i Longyearbyen og regjeringen vil legge til rette for flere lokale arbeidsplasser i denne næringen.»

Svalbardmiljøloven fastslår at det innenfor lovens rammer skal være rom for miljøforsvarlig bosetting, forskning og næringsdrift. Det synes som om næringsdrift i tråd med politiske målsettinger er i ferd med å vanskeliggjøres gjennom svært strenge reguleringer.

Dette er en utvikling Stortinget må ta tak i.

Regjeringen har signalisert at de vil legge frem en stortingsmelding om Svalbard i 2024. Her skal det foretas en samlet gjennomgang av svalbardpolitikken, og kursen skal legges for utviklingen på Svalbard fremover. Det vil være naturlig om forslag til endringer i svalbardmiljøloven som kan ha store konsekvenser for næringsaktører på Svalbard, herunder reiseliv, behandles i forbindelse med en helhetlig melding. Endring av miljøregelverket for Svalbard som kan få store konsekvenser for næringslivet på øygruppa, bør ikke behandles som en enkeltsak. Det samme kan sies om forslaget til feltsik-

kerhetsforskrift, ikke minst siden man ikke har utredet hvordan endringer her og i miljøregelverket vil virke i samtidighet for fastboende og næringsliv – og langt mindre vurdert konsekvensene av disse for lokalsamfunn og lokal økonomi.

Forslag

På denne bakgrunn fremmes følgende

for s l a g:

1. Stortinget ber regjeringen samkjøre forslag til nytt inngripende miljøregelverk for Svalbard med behandlingen av stortingsmeldingen om Svalbard som er varslet å komme i 2024.
2. Stortinget ber regjeringen konsekvensutrede forslagene til endringer i miljøregelverk for Svalbard og dokumentere innvirkningen endringene vil ha på feltene næringsvirksomhet, bosetting, utnyttelse av Svalbard, bruk av naturen og konkret miljøeffekt/-gevinst.

15. mars 2023

Bengt Rune Strifeldt

Terje Halleland

Sivert Bjørnstad

Marius Arion Nilsen

